# NAFARROAKO ONDAREAREN GUNEAK

ONDAREA, PAISAIA ETA GLOBALIZAZIOAREN V. SINPOSIOA V SIMPOSIO DE PATRIMONIO, PAISAJE Y GLOBALIZACIÓN

## ESPACIOS PARA EL PATRIMONIO DE NAVARRA

**Ondarea, Paisaia eta Globalizazioaren V. Sinposioa**

2019ko urriaren 4tik 27ra

IRUÑEA-TUTERA

nabarralde

EUSKO IKASKUNTZA
Asmoz ta Jakitez

# JARDUNALDI NAGUSIA
Civican aretoa, IRUÑEA

**URRIAK 18 (ostirala)**

---

19:00 - 19:30 Jardunaldiaren inaugurazioa
**Iñaki Dorronsoro (Eusko Ikaskuntza)**
**Amaia Apraiz (Nabarralde Fundazioa)**
**Joseba Asiron (Nabarralde Fundazioa)**

19:30-21:00 Irekiera hitzaldia
**El estatuto de Estella**
Juan José Ibarretxe (Agirre Lehendakaria Centerreko Zuzendaria eta Lehendakari ohia)

**URRIAK 19 (larunbata)**

---

*09:00 - 09:30 AKREDITAZIOAK ETA DOKUMENTAZIOA*

09:30 - 09:45
**Sarrera agurra**
Amaia Apraiz (zuzendaria)

09:45 - 11:15 **I. Panela: MUGARRIAK**

**El euskera en la Ribera**
Javier Sainz Pezonaga (historialaria)

**Amaiur**
Peio Monteano (Nafarroako Artxibo Nagusia)

**El Camino de Santiago**
Ainara Mtz. Matía (AVPIOP)

11:15 - 11:45 ATSEDENA

11:45 - 12:45 **II. Panela: SAREAK, EMAKUMEEN ONDAREA**

**Las mujeres de la Red Álava (1936-1945)**
Josu Chueca (historialaria)

**Emakumeak eta Diaspora**
Argitxu Camus (ikerlaria)

13:00 - 13:30 **BIDEO-HITZALDIAK ETA KOMUNIKAZIOAK**

**Abestien transmisioa,** Naiara Ardanaz
**Errozabal,** Xabier Irujo
**San Kristobaleko emakumeen sarea,** Amaia Kowasch

*13:45 - 16:00 BAZKARIA*

16:00 - 17:00 **III. Panela: IRUÑEA, IRAGANA ETA ETORKIZUNA**
**Arturo Campión. La comisión de Monumentos**
Patxi Zabaleta (Euskaltzaindia)

**Iruinarriak - Iruñeko harriak**
Oskia Ugarte (historialaria, Uharteko Arte Garaikideko Museoko zuzendaria)

17:30 - 19:00 Mahai-ingurua
**San Fermines, ¿fiesta o reclamo turístico?**
Moderatzailea: Victor Manuel Egia Astibia (Iturralde Elkartea)

# EGITARAU KULTURALA

**URRIAK 4 (ostirala)**
**19.00 La Rua zentro zibikoa**
**TUTERA**

---

**Los lugares de memoria de La Ribera**
Alfonso Aranda, **"Las bardenas"**
Jabier Sainz Pezonaga, **"El euskera en la Ribera"**
Angel Rekalde, **"Los espacios del patrimonio"**

**URRIAK 8 (asteartea)**
**19.30, Golem Bayona**
**IRUÑEA**

---

Emanaldia eta hitzaldia

**'Dantza',** Juan Antonio Urbeltzen parte-hartzearekin (folklorista)
Ekaitza lehertu da landako lan egun gogor baten ondoren. Atertu Bizitzaren zikloari buruzko istorio bat, bizirik irauteko borrokarena. Horretan, denboraren iragatea naturaren ibilbideak markatuko du. Gai unibertsalak, hemen sinbologia berezi batez jantziak. Dantza tradizionalen unibertso hipnotikoari dagokiona. Tradizioari, lurrari, haren jendeari, mitoei eta ohiturei egindako kantu poetiko bat. Izatearen mirariari buruzko kontaketa bat.

**URRIAK 10 (osteguna)**
**18.00, Alde Zaharra**
**IRUÑEA**

---

Bisita gidatua

**Iruñea, euskaldunen hiri buruzagia**
Kike Diez de Ulzurrun. Mendez mende, euskarak eta iruindar euskaldunek hirian utzitako aztarna ezagutzeko ibilaldi gidatua da. Euskarari lotutako karrikak, etxeak, gizon-emakumeak, liburuak, ekimenak, Alde Zaharrean karrikaz karrika gabiltzala.


*www.nabarralde.eus* ------ 948 21 10 57 ---- info@nabarralde.eus

**URRIAK 12 (larunbata)**
**11.00, Arteta**

---

Bisita gidatua

## Iruñeko Erresumako Museo Etnografikoa

Publiko guztietara bideratutako bisita gidatua. Bertan, museo honek Fantikorena Etxean 1986tik daukan erakusketa iraunkorra ezagutzeko parada eskainiko da. Euskal Herri osotik bildutako piezekin osatutako erakusketa Ulibarrena familiak kudeatzen du.

**URRIAK 14-31**
**Civicaneko hall-ean**
**IRUÑEA**

---

Erakusketa

## Viana eta Sonsierrako defentsa-sistema

Komisarioa: Iñaki Sagredo (historialaria, Nafarroako gazteluetan aditua)
Vianako sorreraren 800 urteurrena. Nafarroa defendatu zuten gazteluen erakusketa, batez ere Nafarroako Sonsierra eta Viana inguruan kokatu zirenena. Informazio panelak, Nabarraldek ekoiztutako bideoak eta Vianako gazteluaren 3D irudikapen digital batek osatuko dute erakusketa.

**URRIAK 16 (asteazkena)**
**19.00, Zaldiko Maldiko Elkartea**
**IRUÑEA**

---

Komiki aurkezpena eta hitzaldia

## ‘Maria Zugarramurdikoa eta sorginduak izan ziren emakumeak’

Amaia Nausia (historialaria), Miren Mindegia (komikiaren idazlea), Adur Larrea (komikiaren ilustratzailea).
Zugarramurdi, 1610. Europa guztian hedatu den sorginkeriaren delirioa, konkistatu berria izan den Nafarroako Erresumara iritsi da. Maria Baztan emaginak eta bere alaba Ganak, Esteban Zumarragakoa medikuaren sorginkeria salaketari aurre egin beharko diote, herriko bertze emakume askok bezala. Inkisizioaren itzalak dena ilunduko zuen, egundaino iritsi den historia lausotzeraino.

**URRIAK 17 (osteguna)**
**18.00, Alde Zaharra**
**IRUÑEA**

---

Bisita gidatua

## Iruñea, los sitios de la memoria

Aitziber Imizkoz (historialaria, Dinamic Zerbitzu Kulturalak enpresaren zuzendaria) eta Peio Iraizoz (etnografoa).

**URRIAK 27 (igandea)**
**AURITZ (irteera autobusez* Donostiatik)**

---

Ibilaldi gidatua

## Bunkerren ibilbidea

Auritzeko bunkerren ibilbideak XX. mende lazgarrian kokatzen gaitu. Oraingo bi Estatuek sortutako muga lerroari jarraituz, Espainiaren 36ko gerrak utzitako ondorioak ikusiko ditugu. Bistan, Pirinioetako gailurren eremu honetan, balizko eraso bati aurre egiteko eraikitako gotor leku eta bunkerren aztarnak ezagutuko ditugu. Frankismoak gerra amaitutzat eman eta berehala hasi ziren gotor guneak eraikitzen; horrela, gerran preso hartutakoek Kantauri Itsasotik Mediterraneoraino aritu ziren 20 urtez. Bigarren Mundu Gerra edo Gerra Handia lehertzear zela hasi eta gailur amiltsu hauetan 169 gotor gune eraiki zituzten Europarekiko babes lerroa moduan.

*Autobusaren ordutegia:

8:30 Donostia, Larramendi gasolindegia.
8:40 Hernani, Biteri Kultur Etxea.
8:50 Andoain, Sorabillako bidegurutzea.
9:40 Iruñea, Tomás de Burgui Aita zeharkalea (Matesa eraikina).
11:00 Ibañeta
14:00 Bazkaria Auritzen
16:30 Itzulera
18:30 Donostia

*Izen-ematea: www.nabarralde.eus

Autobusa + bazkaria: 25,00 euro



www.nabarralde.eus ------ 948 21 10 57 ---- info@nabarralde.eus

Autobusa bakarrik: 15,00 euro

## Antolakuntza taldea

❖ Ohorezko komitea: Iñaki Dorronsoro (Eusko Ikaskuntza); Tasio Agerre (Nabarralde Fundazioa)

❖ Komite akademikoa: Luis María Martínez Garate, Amaia Apraiz, Mikel Sorauren, Humberto Astibia, Víctor Manuel Egia Astibia, Beñi Agirre.

❖ Komite teknikoa: Angel Rekalde, Miren Mindegia, Amaia Nausia Pimoulier, Ainara Mtz. Matía, Aitziber Imizkoz, Iñaki Sagredo, Edurne Arrizibita, Jose Miguel Mtz. Urmeneta.

Antolatzaileak:

nabarralde

EUSKO IKASKUNTZA Asmoz ta Jakitez

Laguntzaileak:

Nafarroako Gobernua Gobierno de Navarra

Ayuntamiento de Pamplona Iruñeko Udala

Diario de Noticias

ITURRALDE AZTERLAN ETA EKIMENETARAKO ELKARTEA SOCIEDAD DE ESTUDIOS E INICIATIVAS

dinamic Turismo y Cultura de Navarra

H•E HERNANI ERROTZEN MEMORIA HISTORIKOA

BETERRI TUTERA

FUNDACION MARISCAL PEDRO DE NABARRA — MUSEO ETNOGRAFICO DEL REINO DE PAMPLONA